

LIETUVOS VALDOVAI

Turiny

KNYGA APIE KŪRISIUS IR VALDŽIUSIUS LIETUVĄ (Nelė Asadauskienė) / 8

PRIEŠ SUSIKURIANT VALSTYBEI (Daiva Steponavičienė) / 12

I. VALSTYBĖS PRADŽIOJE (Nelė Asadauskienė) / 14

1. Vienytojas Mindaugas – vienintelis Lietuvos karalius / 14
2. Kova dėl valdžios XIII a.–XIV a. sandūroje / 19

II. DIDŽIOJI LIETUVOS DINASTIJA – GEDIMINAIČIAI / 22

1. Valdovas, atvėręs Lietuvą Europai: Gediminas / 23
2. Gediminaičiai kovose dėl valdžios / 27
3. Lenkijos karalius ir Lietuvos didysis kunigaikštis Jogaila (1377–1434) / 30
4. XIII–XIV a. pilys ir jų gyventojai (Daiva Steponavičienė) / 35
 - Gyvenamasis būstas / 35
 - Drabužiai, papuošalai / 38
 - Buitis / 44
 - Kultūra / 45
5. Valdovas – tautos legenda: Vytautas ir didžiojo kunigaikščio dvaras (Giedrė Mickūnaitė) / 48
6. Konfliktas dėl valdžios: Švitrigailos (Boleslovo) ir Žygimanto Kęstutaičio valdymas (Nelė Asadauskienė) / 72

III. JOGAILAIČIŲ TRIUMFAS / 76

1. Jogailos vaikai sostuose: Vladislovas ir Kazimieras / 77
2. Paskutinis Jogailaitis, supratęs vietos gyventojų kalbą: Kazimieras / 78
3. XIV a. pab.–XVI a. pilys ir jų gyventojai (Daiva Steponavičienė) / 82
 - Gyvenamasis būstas / 82
 - Drabužiai, papuošalai / 86
 - Buitis / 94
 - Kultūra / 95
4. Ankstyvojo Renesanso auklėtinis Aleksandras: vienintelis lenkų karalius, kuris ilsisi lietuvių žemėje (Nelė Asadauskienė) / 99

5. Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės klestėjimo metų valdovas:
Žygimantas Senasis / 104
6. Legenda ir realybė: Žygimantas Augustas ir Barbora Radvilaitė / 110
Žygimantas Augustas / 110
Barbora Radvilaitė / 114
Didžioji karaliaus meilė (*Nelė Asadauskienė, Rasa Butvilaitė*) / 115
7. XVI–XVII a. Vilniaus rūmai ir jų gyventojai (*Daiva Steponavičienė*) / 122
Gyvenamasis būstas / 122
Drabužiai, papuošalai / 126
Buitis / 130
Kultūra / 132

IV. RENKAMŲ VALDOVŲ EPOCHA: pirmieji svetimšaliai Abiejų Tautų Respublikos soste (*Nelė Asadauskienė*) / 136

1. Prašalaitis nuo Senos krantų: Henrikas Valua / 136
2. Karys iš Transilvanijos: Steponas Batoras / 142
3. Vazų valdymo laikotarpis / 147
4. Vilnius Vazų valdymo metais (*Rasa Butvilaitė*) / 156
5. Vietiniai valdovai: Mykolas Kaributas Višnioveckis ir Jonas Sobieskis (*Nelė Asadauskienė*) / 160
6. Dramatiškas XVIII a.: į ATR sostą padedant austrams, rusams ir švedams:
Augustas II Stiprusis,
Stanislovas Leščinskis,
Augustas III Saksas / 168
7. Abiejų Tautų Respublikos saulėlydis: Stanislovas Augustas Poniatovskis / 176
8. Valdovų rezidencinės vietos: Vilnius ir Gardinas renkamų valdovų metais (*Rasa Butvilaitė*) / 180

Pavardžių ir vietovardžių rodyklė / 190

Literatūra / 193

Iliustracijų šaltiniai / 198